

Barcelona 4 de juny de 1926

L'Esquella de la Torratxa

ANY XLIX N.º 2450 :-: 15 cts. :-: Atrassats 30

OCELLS CASOLANS

—Quin lloro més escandalós!

TEATRE CATALÀ ROMEA

Avui, nit. Benefici de EMPUR FERRÁNDIZ. BATALLA DE REINES, per l'Enric Borrás, i cançonetes catalanes per la beneficiada. Diumenge, a dos quarts de cinc: BATALLA DE REINES, i MARXA NUPCIAL. Nit: BATALLA DE REINES, prenent-hi part el genial Enric Borrás.

Es despatxa a Comptaduria.

Manuel Sugrañes

presenta les
grans revistes

Yes-Yes

Oui-Oui

al

TEATRE COMIC

OLYMPIA

COMPANIA LIRICA DE LUIS CALVO

Hoy, viernes

La Alsaciana

y

"Cançó d'amor i de guerra"

TANA LLURÓ, EMILIO VENDRELL, PABLO GORGÉ

Sábado y domingo, tarde y noche

VEA LOS ANUNCIOS EN PERIÓDICOS

Todos los días:

"Cançó d'amor i de guerra"

TANA LLURÓ, EMILIO VENDRELL, PABLO GORGÉ

BICICLETES MOTOR

Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

Pianos - Armoniums

LLOGUER : COMPRA-VENDA : PLASSOS Y COMPTAT
INSTRUMENTS MUSICALS DE TOTA MENA : MÚ-
SIQUES : ROTLLOS MUSICALS : DISCOS : MAQUINES
PARLANTS : ARXIU LÍRIC I DRAMATIC, CASTELLÀ
I CATALÀ

En la **Casa GOL**, San Pau, 24

trobará tot el que necessiti de l'art musical, a molt bon preu.

Hotel ORIENT

RAMBLA DEL MIG, 20
BARCELONA

El més confortable
El més espaiós
El més ben servit
El més còmode

PREUS MODERATS

ANTONI LOPEZ

— IMPRESSOR —

Treballs comercials de totes
classes : Revistes : Catàlegs
Edicions especials de luxe
Talonaris : Factures, etc., etc.

OLM, 8 : TELEFON 4115 A

◀ BARCELONA ▶

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

La civilització

La civilització ha sigut sempre enemiga de ço pintoresc. Un poble molt civilitzat és un poble uniforme, igual als demés, sense color, sense caràcter, un poble de basar de pobles fets. Abans, a darreries del passat segle, teníem Terra Santa, país de turistes, que féu cèlebre el magnífic portuguès Eça de Queiroz amb una novella magnífica, *A Reliquia Jerusalem*, el mur de les lamentacions, els beduins del desert, els camellers. Era un país meravellós, un país de llegenda, de cromo, un país essencialment pintoresc.

Però els anglesos han acabat amb Jerusalem. La vida, en la ciutat enemiga dels profetes, ja no té cap interès, cap color, cap exotisme. El baf impur d'Europa l'ha convertit en una ciutat vulgaríssima d'Occident. Els grans hotels i el tramvia elèctric, l'han fet malbé. A Jerusalem, avui, és molt possible l'existència d'un "Restaurant del Sant Sepulcre", o la d'un "Santehdrí-Palace". El *coktail* o el *shimmy* han allunyat per a sempre l'ombra dolcíssima del rabí Jesús. Avui, passejar per qualsevol plaça de Jerusalem és com passejar per Trafalgar Square. Aquests anglesos són terribles.

Ara ja no ho podran dir. La civilització ha fet una nova conquesta. Els francesos, en col·laboració amb els espanyols, han pacificat el Marroc. Les ciutats moresques semblaran aviat sucursals de Marsella. Hi hauran Grans Casinos, ruleta, *hotels meublées*, *music-halls*.

Tot el Marroc cantarà els cuplets d'en Chevalier i la Mistinguette. Tot el Marroc serà un roncar immens de gramòfons i pianoles elèctriques.

I els moros portaran ulleres, barret hongo i pantalons Oxford.

C.

La qüestió del feminisme

Tot el problema del feminisme queda tancat en un sol tema: la llibertat de la dona. Jo seria partidari de donar-li tota la que volgués, si el tipus—el caràcter—de dona que tinc en idea fos igual a la que veig en realitat. Però no és així. En realitat la dona no és més que un animal de luxe, com diu molt bé en Lluís Capdevila, i que, per tant, el tenim de tenir lligat com qualsevol *bulldogg*.

Convinguem que és una veritable llàstima posar una estimació seriosa en una dona. Més val posar-la en un llibre. El llibre sempre serà el mateix, sempre ens dirà el mateix. La dona, no.

Tindrem una dona de la mateixa manera que tenim una estilogràfica per a escriure o un puro per a fumar. És a dir, no tindrà cap significació. Solament serà una necessitat.

—Perquè, digueu-me, què podem esperar en l'ordre espiritual, d'aquestes dones—que ridículment s'anomenen honrades—i que tots els seus gustos no són més que el ball, perquè permet contactes molt íntims i el cinema, perquè amb la foscor s'hi treballa molt a fons. Certament que res.

Escolteu el seu vocabulari: tango Franck Mayo, pericón, Rodolf Valentino; fox-trot, Antonio Moreno, etc.

Mireu amb què s'adorna el seu quarto: el retrat de l'artista de cinema preferit, moltes ampolles de potingues i en últim terme un Sant Crist o una Mare de Déu, perquè diuen que són catòliques.

Inspeccioneu la seva lectura: una novella cinematogràfica.

I una dona així, com ho són totes, és veritablement un feix. I no podríem permetre mai que fos la mare dels nostres fills.

Una dona així no mereix cap classe de llibertat. Tot el contrari, una garrotada.

Per tant, el feminisme no té raó d'existir. La dona no és més que un animalet que, com a tal, ha d'estar ben fermat.

I la considerem un animalet perquè no té preocupacion. I si en té, en últim cas, encara són d'una ridícula infinita.

A la dona, per tant, se l'ha d'adorar en matèria. I si es perd, tenir el mateix sentiment que si perdem qualsevol objecte. És a dir, procurar-nos-en un altre tot seguit.

GUARDIOLA PRIM

L'EQUIVOCACIO

Un aristòcrata? No: un senyor ric. Un home ric, millor, ja que aquí no n'hi han ni d'aristòcrates ni de senyors. Aquest home ric té una amigueta. Que hi farem! Bé s'ha de tenir alguna cosa per a passar el temps!

Naturalment, l'home ric—quals inicials corresponen a J. B.—i l'amigueta seva es barallen tot sovint. És barallen perquè la noia, ademés de l'amistat del vell, té la d'un jove.

L'altre dia, ell, l'home ric, després d'una baralla, li digué a la noia alegre:

—Tu m'has prè per un imbècil!

I ella respongué aquestes magnífiques i delicioses paraules:

—Això no... Per un imbècil, no... Ara, que jo em puc equivocar.

TE RAO

L'altra nit, en el sopar d'homenatge al nostre amic Lluís Capdevila, un cambrer presentà a l'homenatjat un paquet i una carta. El paquet i la carta ho enviava l'escriptor Antoni Graciani, un andalús al que el porró i l'escudella de pagès han tornat català.

El paquet contenia una pipa, una magnífica pipa txeca. La carta contenia aquestes paraules: "Examina-la—es refereix a la pipa que enviava a l'autor d'*El arte de fumar en pipa*—, està feta de la mateixa matèria que els burgesos, alguns escriptors i gairebé tots els crítics: de fang i de suro."

Té raó l'Antoni Graciani.

A ESTUDIAR

El doctor T., que és un metge mundà, el preferit per la bona societat, assistí l'altre dia al ball que donava una marquesa pontifícia.

Una senyora, indiscreta com la majoria de les senyores, li digué:

Però, doctor, jo el creia un home *serio*! I ara el trobo aquí, al ball!

El doctor T., mirant a la senyora, que anava més despullada que vestida, i li ensenyava el rosari de vèrtebres, escandalosament marcat, féu:

—Bah! No en faci cas! He vingut a estudiar anatomia...

QUESTIONS ESCOLARS

L'Ajuntament de Molins de Rey ha inaugurat un excellent Grup Escolar. I a la inauguració hi fou convidat l'Ajuntament de Barcelona.

No sabem quina cara devien fer-hi els homes de l'Ajuntament barceloní. Perquè és indubtable que l'Ajuntament ha tingut una gran equivocació. Els veritables ajuntaments del progrés, no es cuiden de grups escolars ni d'altres coses semblants. Mireu, sinó, els grups escolars de Barcelona, que estan empantenegats.

CORPUS

Hem passat Corpus. I ha passat el de cada any.

Molta animació, molta cridadissa, molts pessics, molta vistositat. Capellans lluint el garbo, penons, ciris, banderes, nois mudats, corporacions, "filles de Maria", "lluïsets". Però, la veritable processó anava per dins.

BARCELONA TRANQUILA

Han marxat ja en Rada i l'Uzcudun. Barcelona, doncs, torna a estar tranquila. Aquella dèria de veure'ls, com si fossin uns monstres o un espectacle mai vist, ja s'ha acabat.

Fins una altra ocasió que el nostre poble pugui tornar-se a mostrar plenament com el que és, com un poble de badocs.

EL PUBLIC DISTINGIT

En un diari català que, de tant en tant, obre les seves columnes al públic, trobem una carta que convé comentar. Es la carta d'un "propietari rústec del cor del Pirineu" que ha "baixat a la plana per a sentir" un concert. Les seves "orelles colrades estimen la música, i més si és nostra". Aquest pagès artista ha anat al Palau de la Música Catalana. I diu: "El Palau, curull d'una gernació en apariència escollidament selecte, m'imposà. I la meua figura rústega i bosquerola vagà errívola per entremig d'aquell bell esplet de jovenalla, fins que poguí arrecerar-me en un recó discret. Durant tot el curs del concert, però, restí esmaperdut: tot aquella selecta gernació remorejava com un rusc: capelletes de família, visites improvisades, nombrosos idillis, jovencells faceciosos de mala mena, no respecten l'art ni els artistes, ni als musicòfils que, a lo milloy, com jo, fan un sacrifici i un penós viatge per a gaudir, d'un parell d'hores de bona música..."

I, doncs, què es creia el nostre estimat amic desconegut? Que a ciutat érem tan correctes, tan gentlemen's, tan polits, que sabíem estar com s'ha d'estar en un saló d'espectacles? No, home, no!

Un amic nostre, en una conferència, digué que "el teatre no s'ha fet per a la gent rica, per a la gent dita distingida." I ha afegit: "la veritable aristocràcia, la veritable distinció estan en el poble." "Ells, els senyors—els pobres senyors—, van al teatre a divertir-se i no els costa gaire convertir el teatre en una quadra: en una quadra on els rucs van de frac."

Aquest noble pagès del Pirineu se'n torna a muntanya després d'haver dit a "tota aquella jovenalla xerrameca, i als que no són jovenalla, però són encara xerrameca, que detesta la seva equívoca educació." Els diu també, i té tota la raó en dir-ho, "que senyoreja molt més aquell pagès que fa sentor de terra, però que calla en un concert, que no aquell jovencell poseur i facecios, o aquella damisella o dama acuradament vestida i excessivament maquillada que parla i riu en demasia molestant a executants i auditori i,

CONVERSA

—El veig molt tieso, senyor Colomet

—Home, és natural que jo m'estiri, ja era hora.

sobretot, acreditant-se de desconèixer en absolut on radica la veritable discreció i elegància.

Sí, senyor, estimat i desconegut amic. Ens sembla molt bé i molt atinat el que vostè diu. Som de la mateixa opinió. Però nosaltres no som persones distingides.

Millor!

AQUEST NUMERO HA PASSAT

PER LA PREVIA

CENSURA GOVERNATIVA

VIRAI

Homenatge

La setmana passada es donà al restaurant "Gran Liceo" un sopar d'homenatge a en Lluís Capdevila, en Víctor Mora i en Rafel Martínez Valls, pel gran èxit que han assolit amb la seva obra *Cançó d'amor i de guerra*. L'homenatge no podia ésser més merescut, ja que *Cançó d'amor i de guerra* és una de les millors obres catalanes que s'han presentat en aquests darrers anys.

La labor d'en Capdevila és prou coneguda de tothom per a què nosaltres l'haguem de descobrir. L'ha descobert el públic que l'estima en ço molt que val. En Mora, ademés d'aquesta *Cançó d'amor i de guerra*, té obres força estimables, com són *L'embruixada* i *La cançó dels catalans*. En Martínez Valls, que ja havia estrenat *La Mosquetera* i *Así canta mi amor*, ens ha demostrat ésser un músic que sap on té la mà dreta.

Signé una festa simpatiquíssima.

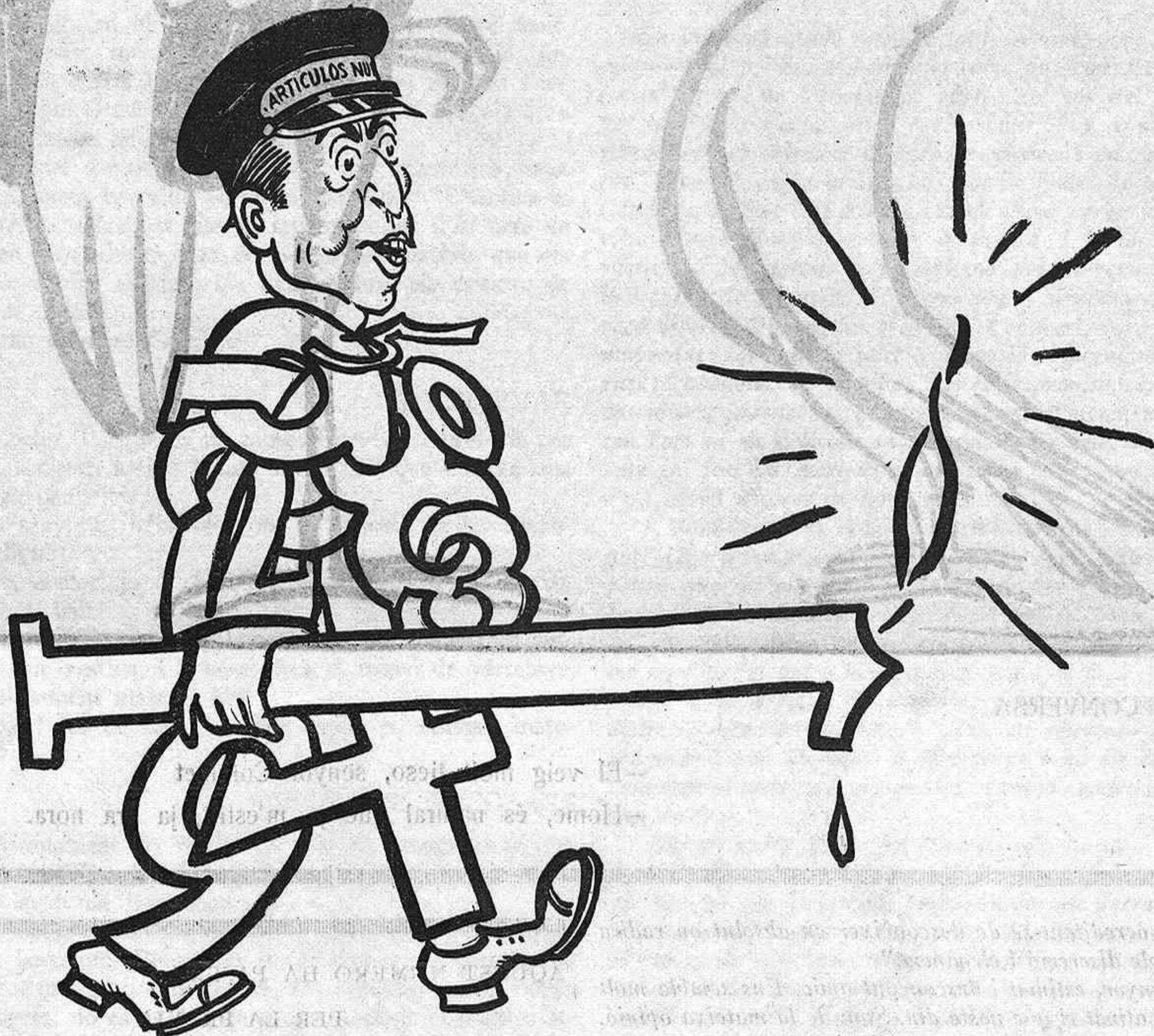
Els petits prodigis

Es cosa sabuda que, en gairebé totes les cases on hi han criatures, ha d'haver-hi també per força qualque petit prodigi, si hom ha de creure sempre tot ço que els seus pares en contenen. Perquè tots els pares, sense excepció, veuen en llurs fills quelcom d'extraordinari i per això els oïreu com diuen, per exemple:

—El meu noi té dos anys només i ja coneix tots els números de les línies de tramvies de Barcelona... Amb el temps, qui sap si arribarà a ésser un Foronda!

(I potser només arribarà a ésser un escura vies de la colla d'en Foronda...)

—El meu, té escasament un any i posseeix una intuïció per la música, que espanta... Ben segur que serà un pianista de punta... Potser una mena de Mozart... (I tot perquè l'altre dia la seva mare, estant-se assentada al piano, es posà la criatura a la falda i aquesta—la criatura—en un esclat de joia infantívola tocà les tecles produint tres o quatre sorolls més o menys musicals... Pot-

L"ARTICULOS NUMERADOS" A LA PROCCSSO

—En comptes de tantes trampes, més números!

ser sí que ho serà de pianista... però de piano de maneta...)

—La meva nena imita a la Pilar Alonso amb una gràcia especial, amb molta més gràcia quela Pilar Alonso ...I això que no ha complert encara els tres anys!—la nena, no la Pilar Alonso—. No hi ha pas dubte de què si la deixessin fer, esdevindria una estrella, una veritable estrella... (O potser s'estrellaria...)

—El meu noi encara no sap llegir, i això que ja té cinc anys, però, en canvi, dibuixa com un home—com un home que sàpiga dibuixar, s'entén...— (Envià uns ninots a un Concurs infantivol—més ben dit, els envià el s u pare—, però no es sap prou bé si són ninots o bé potes de mosquit...)

—El meu, te un talent extraordinari per l'enginyeria i la construcció... Sempr fa cases... Veiam si serà un enginyer o bé un arquitecte... (I potser no passarà de manobra...)

I així gairebé tots... Tots els pares veuen en els fills —en llurs fills, perquè en els dels altres ho veuen tot al contrari—aptituds que no posseeixen, talents i qualitats que potser no tindran mai... Però és que tots som iguals... Tots els pares desitgem que els nostres fills esdevinguin homes excepcionals... Que tinguin un do... El mal és que, les més de les vegades, aquest do resulta re...

FIDEL GRIFOL

El Doctor Turró

El doctor Turró, el gloriós autor d'*Els orígens del Coneixement*, segueix greument malalt. Tot Barcelona, tots els barcelonins de bona voluntat, s'interessen per l'estat del il·lustre doctor.

Els metges Pi i Sunyer, Cardenal i Ribas i Ribas, cuiden amb tota cura de la vida preciosa del doctor Turró. El cuiden aquests metges, i, sobretot, el doctor Carrasco, el savi especialista, del que no s'han ocupat com mereix els nostres diaris.

Ja no cal dir el vivament que desitgem el prompte restabliment del savi català.

MORALITAT

—Es un arbre pornogràfic. Per això el tenen tan tapat.

Escenes de processó

EN PLENA RAMBLA

—Paperets i serpentines!
 —Caramels!... Aigua fresca!...
 —Vol un ram de ginesta, noia?
 —Qui vol un vano?
 —Plumerets a deu i a quinze!
 —“Aquí hay una claro, mamá”.
 —Faci el favor, senyora... No ho veti que ho tapa a la criatura?
 —“La calle es de todo el mundo”!
 —Vingui més aviat, doncs!
 —“No se enfade, Leonor; no vale la pena”.
 —On va aquest “quiquí”? Després que ella es posa davant de la criatura, ves de què no s'enfadi encara.
 —“No hago caso, Leonorcita”.
 —“No sé cómo os gusta salir de casa en días así. Tantas “empentas”... tantas “glomeraciones”...
 —Senyora, estigui quieta almenys!
 —Mama...—mig plorant diu la criatura—.No ho veig! Enfila'm!
 —Calla, fill meu, calla, que el mosquit aquest ja et pujarà a coll.
 —“No insulte usted, señora”!
 —“Por Dios, Rodolfo”!
 —Paperets i serpentines!
 —Aigua fresca!
 —Vol un ram, senyora?
 —Sí, posi'n un damunt d'aquest “florero”—senyalant al jove “bien” que està molt amartelat amb la seva “Leonorcita”.

UNA MICA MES AMUNT

—Va per vostè, reina!—grapat de paperets.
 —Fugi d'aquí! que els ha collit de terra aquests paperets tan polsosos?
 —Un ral em costen!
 —Adéu “Rotschild”!
 —Faci el favor, que em despentina amb aquest “plumero”.
 —Vés a esquivar als teus parents, beneit!
 —Sàpiga que també esquivava mussols a més de mosquist!
 —Treieu-lo! Fora!
 —“Circule usted”!
 —Ja tenim l'ordre en “funciones”!
 —No s'arrepengi a la cadira que pago per estar “còmoda”!
 —Que no apretin, doncs!
 —Adéu, huri!—pluja de paperets.
 —Adéu, “plumero”!
 (Trenquen la canya d'un dels plumeros.)
 —Ara l'ha de pagar!
 —Fora d'aquí!
 —“Orden”!
 —Els gegants!
 —La processó! La processó!
 —Aigua fresca!

PER QUE VAN A LA PROCESSÓ?

—Caramels de goma i menta!
 —Ui! Quina trepitjada! Ja podeu ben dormir com els elefants amb aquestes patasses!
 —Perdoni, però els tinc inflats per raons de la tradició.

UNA MICA MES AVALL

—Des d'aquí es veu molt bé.
 —I sobretot que no sofrim la “plaga” de la joventut.
 (Aquest diàleg és agafat en un grup de dones revellides i vells xarucs.)
 —Ja pot ben dir-ho. A mi m'atabala el xivarri.
 —I a mi també, no es pensi!—Mes els ulls se'ls en van vers el jovent que, rialler i alegre, desfila amb gran cridòria per entre la multitud bullanguera.
 —Mireu... Mireu... Els gegants!
 —Van molt macos!
 —Ella està guapíssima!
 —Els nanos! Els nanos!
 —Tieta, tinc por!
 —Si són de cartró, tonto!
 —Mireu com balla!
 —Tieta, qui són aquells que van tocant el timbal dalt del cavall?
 —Són les trampes.
 —Les trampes de l'Ajuntament, que en dies així les ensenyen al poble...
 —Paperets! Caramels! Aigua!
 —Ai, que vénen una colla de joves! Ja estem fresques!
 —Vol un ram, noia?
 —Volen un mirall, “nenes”?—diu el jovent a les velles solterones.
 —Ja, ja, ja...—tothom riu; els gegants ballen; la processó passa... els anys també.

DALT DELS ARBRES

—Som masses en aquesta branca.
 —Aneu a l'altra banda, que així tots ho veurem.
 I, jugant, saltironant, barallant-se, anant d'un costat a l'altre burlant el servei de vigilància, trencant les rengleres de forces convenientment disposades, van els ocells entonant himnes a la seva llibertat.
 Des de ses mirandes, contemplen satisfets aquelles escenes còmiques, aquelles empentes, aquell munt de gent mateix que si els haguessin premsat, aquell va-i-vé indecís dels que cerquen lloc des d'on veure-ho, i, a la seva manera, riuen, enraonen o canten i el càntic seu fa picar de mans amb goig d'infant al xicotet que la processó no veia; omple el cor d'il·lusions a la Leonor, d'amors sedenta, i aporta moments d'un mai-gaudit, revestint-los d'un “qui sap si...” a les solteres revellides que s'alegraven aparentment perquè la joventut deia a unes només, ço que a elles, per dret a llei, també els en corresponia...
 Aquells ocells només fugen esverats quan al passar la custòdia, el foc de bengales tot ho illumina i els arbres sembla que hagin d'ésser arborats per les flames d'un foc que per ésser eixit de la Humanitat, és d'artifici...

XERRAMEQUE ARTI TIQUE

OH, ELS ARTISTES!

Jo no sé com els artistes s'exposen a fer exposicions amb la mandra de comprar obres d'art que corre. Es veu ben clar que així que arriben les vaques magres, els artistes són els primers de rebre; i es comprèn: ningú no pot deixar d'anar ben maco i de menjar bé en els temps que corren; ara, de comprar un quadre, una escultura, un tapís, etc., tothom en pot prescindir: allò de què l'home no viu de pa solament, ha passat ja a la història.

Els artistes, són gent seràfica, i confiats en què les vaques grasses tenen de venir altra vegada, o bé que la *gente-bien* anirà posant gust, segueixen posant parada, almenys una volta l'any, per tal de veure si es pesca alguna coseta per anar tirant i esperar temps millors.

Aneu a la "Sala Parés", per exemple, i tot seguit hi trobareu un grapat de gent d'upa retratada per en Modest Teixidor, que és un dels nostres millors figuristes, i un pintor de bona fusta, el qual coneix com pocs l'art de fer lluir les coloraines i de donar qualitat a les coses, tant si es tracta de paisatges, com d'interiors sumptuaris, com de bodegons. Demés, és un home que acostuma a dibuixar abans de pintar, i això, avui com avui, és un mè-

CORPUS

—Són un martiri aquestes festes! Em fan l'efecte de què en porto més al cap que als peus.

rit dels més grossos que cal tenir en compte al judicar una pintura.

També és amic del dibuix en Ferràn Viscaí, gran aficionat a la figura de tamany natural i a les coloraines calentones i atrevides i plenes de dificultats.

En Viscaí és decidit com un ídem, i quan es posa a pintar no el detura res; ara tirant cap al retrat de família, ara cap al quadro d'assumpte, ara anant a l'escola clàssica, ara fugint d'estudi, va fent la seva via, potser una mica massa depressa i tot, car no són els que primer corren els que aniran a primer terme.

Entre el retrat de *Fernandet*, que tira endarrera i el de la *Ballarina Maria Corio*, que va molt endavant, en Viscaí ens mostra una colla de pintures ben enfocades i personals, presidides per l'*Andalusa del mantón blanc*, que és una xicota de primera.

En Cortés Lladó, exposa aprop d'en Viscaí unes sedes decorades a mà amb un gust ben exquisit. M'agradaria que les senyoretetes retratades pel seu company, n'hi triesin algunes, perquè el xicot s'ho mereix.

A les "Galerías Dalmau" hi ha en Colom; en Colom tothom sap qui és; un dels nostres paisatgistes que vola més alt, encara que sol volar més per França que per Espanya, segons es demostrà per bona part de les teles exposades. Però, val a dir-ho, quan no es mou de casa, ja li poden anar al darrera altres pintors, que ben pocs l'atraparan: la visió de *Baix Empordà* i les dues notes de *Festa*, són pintures d'aquelles que es graven a la memòria perquè es fiquen al cervell d'una bursada.

A les "Galerías Areñas", Mossèn Gelabert, que es veu que li sobren estones hi ha portat un grapat de paisatges brillants i calentons que no tenen res de místics, i a les "Galerías Malmedé", en Sabaté pare i en Sabaté fill, hi exposen ses darreres obres, consistents en aquarelles boniques i frescoies, el primer, i caricatures finetes i una mica llampants, el segon.

Ja fa temps que P. Sabaté fou declarat aquarellista de primera classe, perquè té gust i no fa trampes de cap mena, ni quan pinta als voltants de *Blanes* ni quan empaïta les onades de *Garraf*.

C. ARBÓ

JARDÍ D'ENSOMNI

El meu jardí està rublert,
hi ha en ell flors de totes menes,
n'hi ha d'amangues com les penes,
n'hi ha formoses com el plaer

Avui, d'un roser florit
n'he copsat, fresca, una rosa,
roja, encisera, flairosa,
i l'he besada amb neguit.

La rosa, llençant son flaire,
s'ha tornat de colò encès,
i era que agraià el bes
i besava amb amor l'aire.

A. R. FELIU

Els banys

S'han obert els banys. Podem respirar i treure'ns el mocador del nas. Alabats siguin! L'obertura dels banys és una efemèride. Es com el combregar general del cos. Així com hi ha l'any econòmic i l'any religiós, també hi ha l'any higiènic. Doncs, l'obertura dels banys és el Ramadà de la ronya d'aquest any higiènic.

Hi ha gent tan religiosa i observant de les festes d'aquest any higiènic, que per tal de celebrar-ho amb la solemnitat deguda, només es banyen aquell dia de l'ober-

de dintre... Era la crosta de polvos i coloret d'una d'aquelles verges pures que, amb el sacrifici anyal de l'aigua, li va caure del cos amb la brutícia, tot de cop. I ara la guarden com una relíquia els practicants de l'any higiènic que dèiem.

TANYUS

En aquesta secció parlarem amb tota atenció dels llibres que ens enviïn.

“Esplais”. Francesc Vila. Pessetes 1'50.

Veus aquí un llibre ben humil i ben simpàtic, digne de tot respecte. En Francesc Vilà és un jove que escriu pel sol goig d'escriure, sense mesquins afanys. Es així, d'aquesta manera, que moltes vegades es produeixen les grans obres.

En Francesc Vilà ha reunit en aquest petit volum que ens ofereix un recull amable de prosa i versos. At ravés d'aquestes prosas, d'aquests versos, s'adverteix una fina sensibilitat d'artista. A través d'aquestes prosas, d'aquests versos—alguns d'ells força lograts—un gran temperament d'artista. Hi han espurnes, hi han imatges, en aquest petit llibre de Francesc Vilà, que revelen un poeta de debò.

“Esplais”. Llibre de prosas de Joaquim Horta i Cunill. Pessetes 5.

Un llibre de jove, però de jove molt ben disposat, molt ben preparat per al gens fàcil conreu de la literatura.

A través les prosas que integren aquest volum, elegantment imprès, s'adverteixen en l'autor, el jove Horta i Cunill, enviables condicions d'escriptor.

(Ep! Els dos volums porten el mateix títol?)

ALPHA

ROMEA

En aquest teatre s'ha estrenat, en la funció de benefici de l'actor J. Parreño, “L'amor i els lladres”, comèdia en un acte d'en Duran i Tortajada. Nosaltres coneixíem al Duran i Tortajada, poeta i periodista. Del comediògraf no en sabíem res. “L'amor i els lladres” és la primera producció teatral del poeta de “Cordes vibrants”. En Duran i Tortajada comediògraf, ens mereix el mateix respecte que el Duran i Tortajada poeta o periodista. “L'amor i els lladres” és una comedieta finament aguda, d'una gràcia de bona llei, d'una admirable discreció.

La interpretació, molt entonada.

OLYMPIA

S'ha estrenat en aquest teatre la triomfal “Cançó d'amor i de guerra”. L'estrena ha tingut caràcter d'aconteixement. La casa ha posat l'obra amb tota fastuositat.

En Gorgé, en el paper d'“Avi Castellet” hi està eminent.

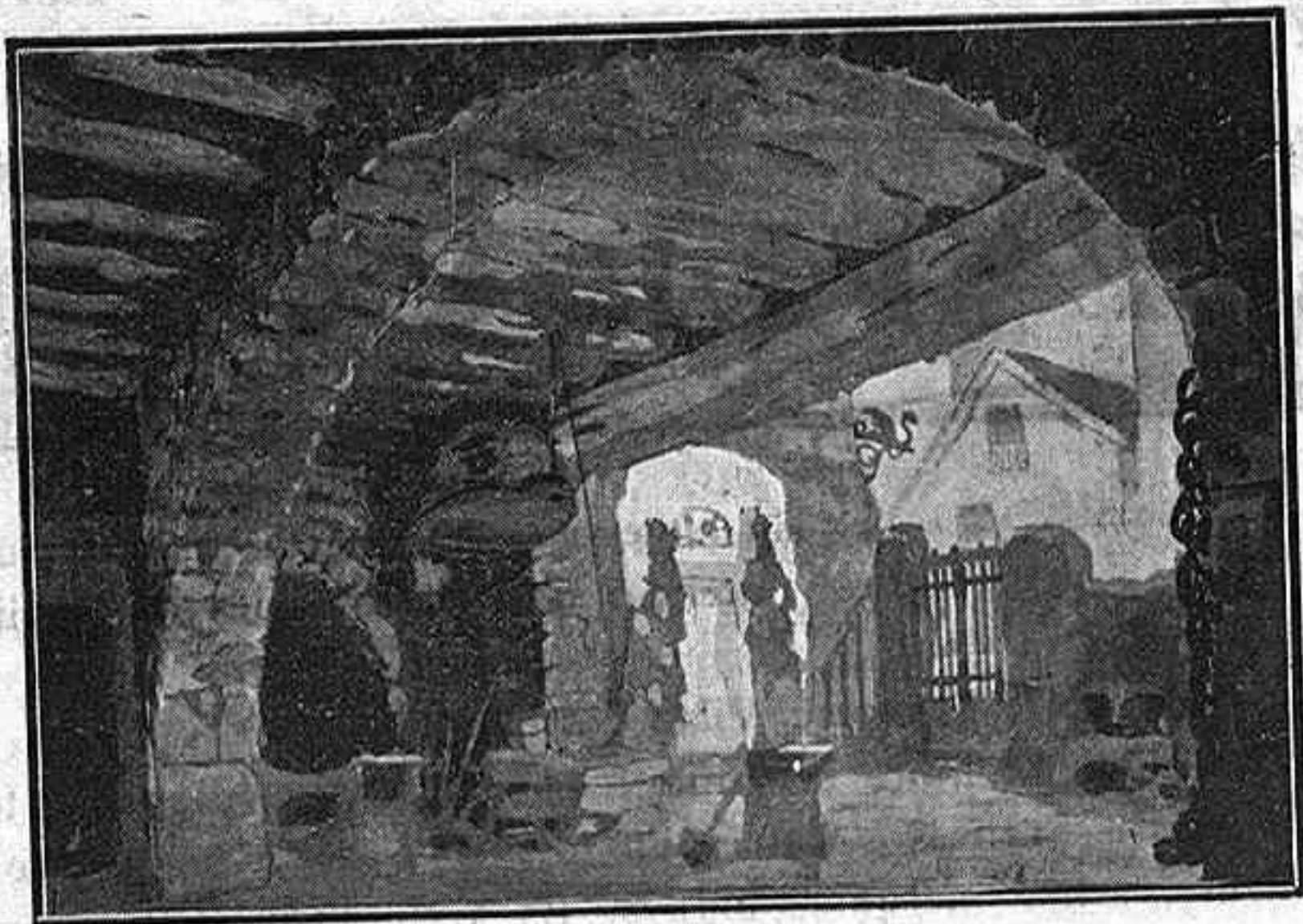
TANYUS

tura, cada trescents seixanta cinc. Hi ha noies maques, ben vestides i decents, que per aquell famós dia de l'obertura—dels banys—obliden tot escrúpol i tota mena d'aversion a l'aigua—aversió atàvica—i s'hi tiren de cap, o de cua, amb la cega fe d'un sacrifici anyal. Són les verges pures de tot contacte, fins del contacte de l'aigua i el savó.

Diuen que una nit de Sant Joan, varen trobar, aprop dels dipòsits del gas de la Barceloneta, un carcassa amb forma de dona, com un motllo de guix blanc i rosa, buit

i d'en Vendrell... d'en Vendrell ja no cal parlar-ne! També cal elogiar a la intelligent Tana Lloró, que canta i diu molt bé l'obra; i als senyors Llimona, Cosín, Rojo, Bordas, Freixas, Espinosa i Claramunt.

El públic va rebre l'obra amb les ovacions de sempre. Però

UN GRAN EXIT DEL TEATRE CATALA

Bocet de decoració del primer acte de "Cançó d'amor i de guerra" l'obra que triomfa a l'"Olympia", original de Batlle i Amigó

com l'"Olympia" és grandios, les ovacions ho foren també. Ja no cal dir que els autors hagueren de sortir a saludar. Se'n faran un tip de saludar, els autors!

ESPAÑOL

L'Alfons Roure ha volgut, com l'"Amichatis", com en Lluelles, com en Capdevila, escriure la seva comèdia del districte V. I ha escrit "El rei del xotis"... quan ja el "xotis" no es

balla. Al pobre "xotis" espanyol l'han arreconat el "fox-trot", l'"one-steep", el "shimmy", el "charleston". Ja en Capdevila, en la seva "Auca de la cupletista" ens presentava "El Manetes", pianista de manubri, que, quan ballava, ballava... un "valz"!

Això no és dit en un absolut to de censura. Són senzilles observacions que devem a l'amic Roure. Pel demés, la comèdia és una cosa força considerable, construïda amb mà ferma i dialogada amb molta discreció. Potser a nosaltres ens semblen preferibles les escenes còmiques a les sentimentals, sense que vulgui dir això que aquestes darreres siguin deficientes. No; però l'Alfons Roure és més un humorista que no un sentimental. La interpretació bon xic deficient. En Santpere hauria de comprendre que l'obra d'un jove mereix molt respecte!

BOB

FUTBOL

Diumenge va recomençar el Campionat de fútbol, i ahir, segurament, que es degué continuar, o sigui que això vol dir que ja la tornem a ballar.

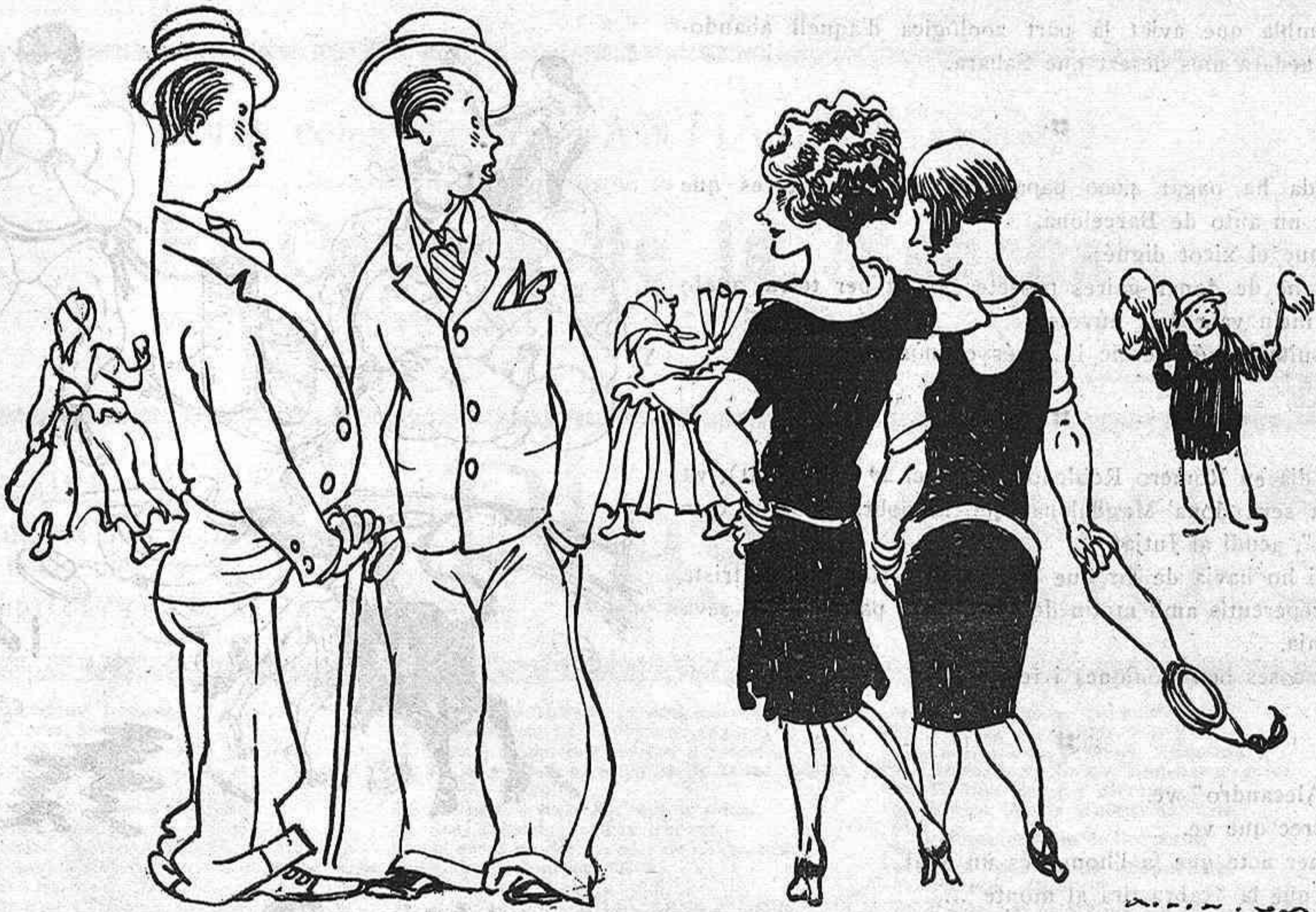
Si no fossin per les emocions d'un partit de campionat, amb tota seguretat que el fútbol ja se n'hauria anat a passeig, però com que d'això n'hi ha cada dia durant tot l'any, heus ací perquè encara hi ha afició.

Diumenge passat mateix vàrem veure coses grosses; tot un "Barcelona", campió d'Espanya, només va poguer emparar a dos "goals" amb un equip que, si fósim sincers, diríem mixte, del "Terrassa", i l'"Espanyol", que estava a punt d'embarcar, i si no s'ha rebut contra ordre o el que sigui, ho deu

DE LA DIADA

—Quina llàstima! Tot se'n va amb paperets!

ELS NOIS

Elles.—Voleu venir a veure la processó?
 Ells.—Ai, no, que el papà ens renyaria!

haver fet avui, cap a la terra on, qui més qui menys, hi va a fer fortuna, va poguer també empatar a dos "goals" amb el "Sabadell".

De tant en tant cosetes així van força bé; no sempre han d'ésser els peixos grossos que s'han de "cruspir" els petits.

Ahir amb tota seguretat que també hi va haver coses boniques; però, noi, hem de fer mutis, perquè en el moment d'escriure aquestes notes encara no en sabem res. I a fe que el que més ens hauria agradat hauria estat saber el resultat de l'"Espanyol"- "Martinenc", el qual, segons tenim entès, ha d'ésser la norma de propaganda de l'equip de Cà'n Ràbia per Amèrica.

La cosa té una explicació ben clara: un partit "Espanyol-Martinenc", si tot surt bé, equival a uns sis, set o vuit a cap, i amb un "score" així, partint sempre de la base que es desconegui la vàlua de l'equip derrotat, es pot fer una propaganda molt convincent.

Ja ens ho contarán tot, el que passi per allà a Amèrica, perquè el que és nosaltres no ens hi arribarem pas.

TENNYS

Ja ha passat allò de què el "tennis" era un esport fet pels "aficionados bien"; avui aquest esport ha agafat una volada extraordinària i no ens erràriem gaire si diguéssim que qui hi ha influït més en això d'esborrar els mals pensaments que se n'havien fet, va ésser Fivaller, l'etern "desconegut".

Ara mateix, amb això de la Copa Davis hi ha hagut un gran enrenou.

Però, vaja, que ja ni cal que us ho diem; com que en totes les coses som uns trumfos, com es pot suposar, en "ten-

nys" també vàrem apallissar a Irlanda, a l'Argentina i... a tots els que es presentin al davant.

Decididament, cada dia fem més soroll en qüestions d'esport.

I és perquè hi ha pasta.

Ara que seria bo de què no ens alabéssim gaire de què som els únics, sinó estaríem en perill de creure'ns-ho, i llavors sí que seria un conflicte.

Un conflicte de difícil solució.

TEIXI

Els automòbils segueixen matant a mitja humanitat, mercès a les companyies malestrugues que defensen als seus conductors, convertits en botxins dels pobres ciutadans.

El poble ve sofrint amb massa paciència aquesta plaga de gent sense consciència.

Un pobre home, no tenint per a menjar, va robar una gallina del Parc.

Fou detingut. I a l'ésser interrogat, exclamà:

Gràcies a Déu que menjaré a la presó. Es l'única manera de poder viure.

I tot content, es sentí satisfet de la seva obra.

Em sembla que aviat la part zoològica d'aquell abandonat lloc, quedarà més desert que Sahara.

✱

En Rada ha pagat 4,000 papallones de desperfectes que ocasionà a un auto de Barcelona.

Es el que el xicot digué:

—Si jo he de donar gaires pessetes anant per terra, agafo un avió i me'n vaig pels núvols.

Em resultarà més heroic i... més econòmic.

✱

L'altre dia en Romero Robledo (diari del 27 del passat), va pegar a la seva dona Magdalena, que la pobra, plorant com una "idem", acudí al Jutjat.

Ves qui ho havia de dir que un Romero Robledo de trista memòria, repercutís amb motiu de clavar una pallissa a la seva mitja taronja.

Hi han coses ben iròniques i festives.

✱

"Don Aleandro" ve.

Ja ho crec que ve.

El primer acte que fa l'home, és un àpat.

Es veu que la "cabra tira al monte"...

Que costa de treure's de sobre els vicis, un home.

Nosaltres ni hi anirem, ni ens associarem a la taula...

I menys encara a ell, que el coneixem fa anys.

✱

Ahir suspenia pagaments la Caixa de Crèdit i Estalvi, de Vendrell.

Ara el Banc Comercial de Tarragona.

Pot el ball seguir.

✱

La nova de què els amos de cafès i bars volen presentar una queixa al Govern perquè les Societats i casinos serveixen cafè als no socis, té una fundada raó lògica que nosaltres trobem raonable.

Mentre els cafeters i bars paguen una contribució crescuda per a servir al públic, i les societats en paguen altra d'ínfima, no és de llei els mateixos drets.

I menys encara, quan als casinos hi va tothom menys els socis, com s'ha pogut comprovar.

Es un assumpte que donarà joc i que són moltíssims que estan indignats de veres sobre aquest quefer.

Ja veurem qui guanyarà el plet quan arribi el cas, i ens donaran menys aigua de garrofes i pinyols setmesons.

✱

Una colla de bromistes van per aquests mons de Déu fent la "Marina" amb òpera!

Executa la part musical del mestre Arrieta, un pianet...

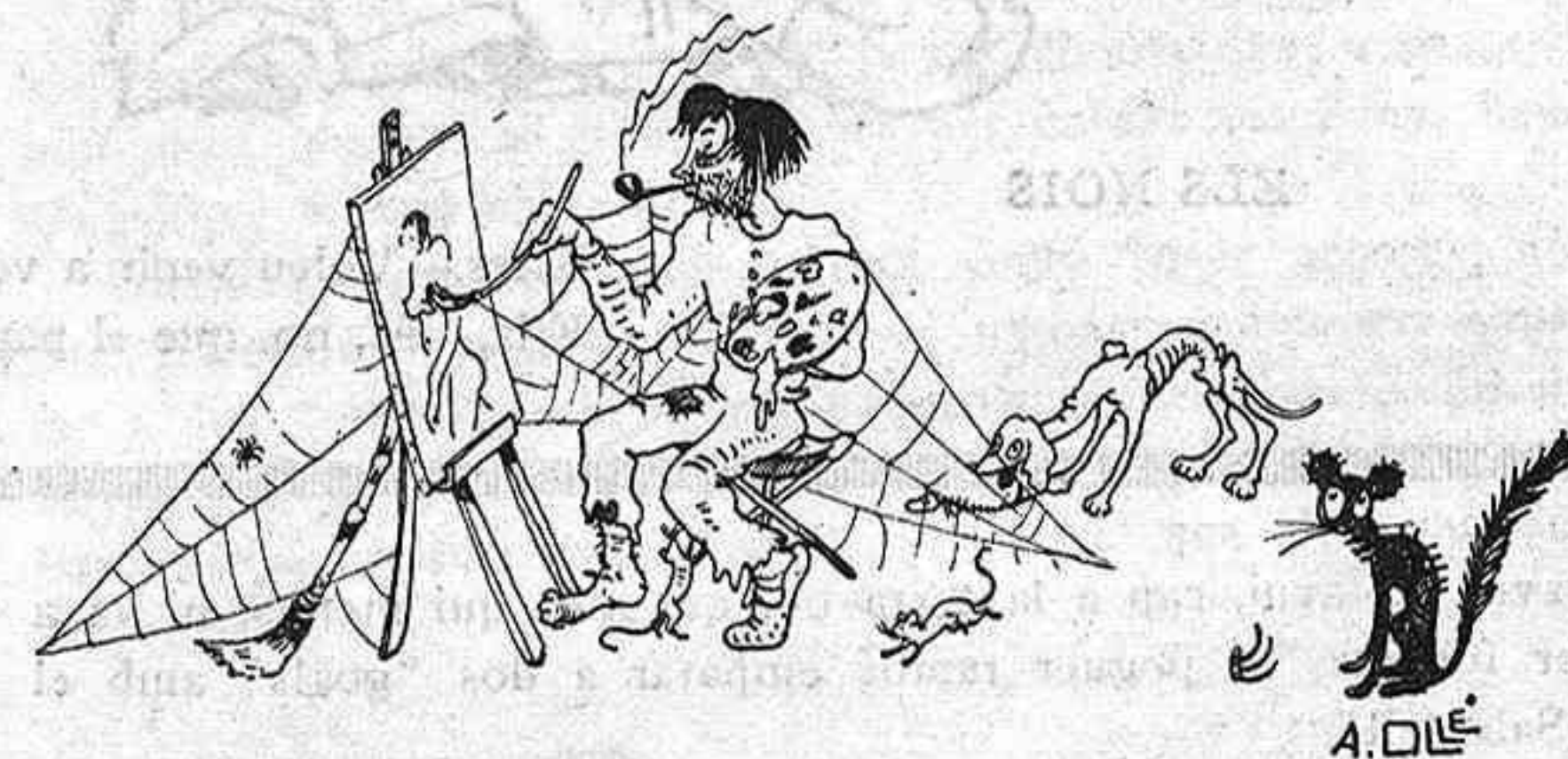
Res... De viure el campetxano Camprodón, exclamaria:

Ve n'he vist de coses lletges

des de la gran creació,

però "Marina" amb piano?

Que torni la Inquisició!

A. DILLÉ

PER A FER-SE RIC

Boxeja, toreja, cosseja... però no et dediquis a cap cosa sèria!

Manelic: Què us heu pensat? No escriviu mai més.—Kadafort: Es massa llarg, home! Acostumeu-vos a escriure més curt.—G. P. 1907: Sí, pot anar.—J. O. J.: No és res. No obstant, tampoc és menyspreable.—A. El vostre diàleg ja ha fet tard.—J. B.: No ens agrada; perdoneu.—Fenicex: Bé.—Ll. G. i A.: Veurem si anirà a l'Almanac. — Papiu: I ara, no!!! — M. V. L.: Està molt bé la vostra poesia "Oh, nau...!". Però no la podem publicar; feu-vos-en càrrec.—P. A. de M. de M.: Creiem que us vàreu prendre malament la nostra resposta. Es veritat que us dèiem que no avançàveu; però això no vol dir que deixeu d'escriure. El que cal és paciència i perseverància. Treballeu molt i amb fe; procureu sempre superar-vos a vós mateix. Però no tingueu impaciència en publicar. Guardeu tot el que feu com a estudi, i al cap d'un temps veureu el vostre avenç.

Impremta LA CAMPANA i L'ESQUELLA : Olm, 8, Ciutat

Obras completas de SANTIAGO RUSIÑOL

TOMO II

El Catalán de la Mancha

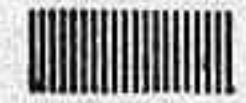
VERSION CASTELLANA DE LUIS CAPDEVILA

Un tomo 8.º Ptas. 5

Colección DIAMANTE

Obras de los más notables escritores nacionales y extranjeros
Van publicados 125 tomos, a

Ptas. 0'60

CADA TOMO

1. E. de Campoamor. Doloras, 1.ª serie. 2. — Doloras, 2.ª serie. 3. — Humoradas y cantares. 4. — Pequeños poemas, 1.ª serie. 5. — Pequeños poemas, 2.ª serie. 6. — Pequeños poemas, 3.ª serie. 7. — Colón, poema. 8. — Drama Universal, poema, primer tomo. 9. — Drama Universal, poema, segundo tomo. 10. — El Licenciado Torralba. 11. — Poesías y Fábulas, 1.ª serie. 12. — Poesías y Fábulas, 2.ª serie. 13. E. Pérez Escribá. Fortuna. 14. A. Lasso de la Vega. Rayos de luz. 15. Federico Urrecha. Siguiendo al muerto. 16. A. Pérez Níeva. Los humildes. 17. Salvador Eueda. El gusano de luz. 18. Sinesto Delgado. Lluvia menuda. 19. Carlos Frontaura. Gente de Madrid. 20. Miguel Melgosa. Un viaje a los infiernos. 21. A. Sánchez Peres. Botones de muestra. 22. J. M. Matheu. ¡Bataplán! 23. Teodoro Guerrero. Gritos del alma. 24. Tomás Lucero. Romances y otros excesos. 25. L. Luis Contreras. Palabras y plumas. 26. Ricardo Sepúlveda. Sol y Sombra. 27. J. López Silva. Migajas. 28. F. Pi y Margall. Trabajos sueltos. 29. E. Pardo Basán. Arco iris, cuentos. 30. E. Rodríguez Solís. La mujer, el hombre y el amor. 31. M. Matoses (Corruelo). ¡Aleluyas finas! 32. E. Pardo Basán. Por la España pintoresca (viajes). 33. } A. Flores. Doce españoles de brocha gorda. 34. } 35. José Estremera. Fábulas. 36. Emilia Pardo Basán. Novelas cortas. 37. E. Fernández Vaamonde. Cuentos amorosos. 38. E. Pardo Basán. Hombres y mujeres de antaño. 39. J. de Burgos. Cuentos cantares y chascarrillos. 40. E. Pardo Basán. Vida contemporánea. 41. } Jacinto Laballa. Novelas íntimas. 42. } 43. Fr.ª Sarasate de Mena. Cuentos vasco-galegos. 44. F. Pi y Margall. Diálogos y Artículos.	45. Charles de Bernard. La casa de los amantes. 46. Eugenio Sué. La Condesa de Lagarde. 47. Rafael Altamira. Novellitas y cuentos. 48. J. López Vaidemoro (El Conde de las Navas). La niña Araceli. 49. Rodrigo Soriano. Por esos mundos... 50. Luis Taboada. Perfiles cómicos. 51. B. Pérez Galdós. La casa de Shakespeare. 52. J. Ortega Munilla. Fifiño. 53. F. Salazar. Algo de todo. 54. Mariano de Cavia. Cuentos en guerrilla. 55. Felipe Pérez y González. Peccata minuta. 56. Francisco Alcántara. Córdoba. 57. Joaquín Dicenta. Cosas mías. 58. J. López Silva. De rompe y rasga. 59. Antonio Zozaya. Instantáneas. 60. José Zahonero. Cuentecillos al aire. 61. Luis Taboada. Colección de tipos. 62. Beaumarchais. El Barbero de Sevilla. 63. Angel E. Chaves. Cuentos de varias épocas. 64. Alfonso Karr. Buscar tres pes al gato. 65. Francisco Pi y Arsuaga. El Cid Campeador. 66. Vital Aza. Pamplinas. 67. Antonio Peña y Goñi. Río revuelto. 68. Enrique Gómez Carrillo. Tristes idilios. 69. Nicolás Estévez. Calandracas. 70. V. Blasco Ibáñez. A la sombra de la higuera. 71. A. Dumas, hijo. La Dama de las Camelias. 72. Joaquín M. Bartrina. Versos y prosa. 73. Francisco Barado. En la brecha. 74. Luis Taboada. Notas alegres. 75. Xavier de Montepín. La señorita Tormenta. 76. Antonio Zozaya. De carne y hueso. 77. Xavier de Montepín. Muerto de amor. 78. Conde León Tolstói. Venid a mí... 79. Alfredo Calderón. A punta de pluma. 80. Enrique Murgu. Elena. 81. Luis Taboada. Siga la broma. 82. Laura García de Giner. La Samaritana. 83. Cyrano de Bergerac. Viaje a la luna. 84. Eugenio Antonio Flores. ¡Huérfana! 85. Iván Tourgueneff. Hamlet y Don Quijote. 86. Alicia Pestana (Gael). Cuentos. 87. Angel Guerra. Al sol.	88. T. Dostoyevsky. Alma infantil. 89. Edmundo de Amicis. Aire y Luz. 90. Laura García de Giner. Valentina. 91. Edmundo de Amicis. Manchas de color. 92. Voltaire. Zadig y Micromegas. 93. Manuel Ugarte. Mujeres de París. 94. } Obras menores de Cervantes. 95. } 96. Juan Pérez Zúñiga. Chapuceras. 97. Voltaire. Cándido. 98. Goethe. Las amarguras del joven Werther. 99. Jacinto Benavente. Teatro rápido. 100. Novelas picarescas. Lazarillo de Tormes y Rinconete y Cortadillo. 101. J. León Pagano. La balada de los sueños. 102. Angel Guerra. Polvo del camino. 103. Camilo Castello Branco. Maria Moisés. 104. Gracia Deledda. Cuentos de la Cerdeña. 105. Antología taurina. 106. Manuel Carretero. La espuma de Venus. 107. Federico Rahola. Los ingleses vistos por un latino. 108. Eça de Queiroz. La nodriza. 109. A. de Chamisso. Pedro Schlemihl ó el hombre que ha perdido su sombra. 110. M. Sarmiento. Así. 111. Felipe Trigo. A todo honor. 112. Manuel Ugarte. Los estudiantes de París. 113. Fray Luis de León. La perfecta casada. 114. Jorge Manrique. Poesías. 115. Abate Prévost. Manón Lescaut. 116. J. Givanel Mas. Prosa epistolar. 117. J. Givanel Mas. Devocionario poético (Antología sagrada). 118. Miguel A. Bódenas. De las majadas al otero. 119. Eduardo Marquina. Juglarías. 120. Gabriel Miró. Los Amigos, los Amantes y la Muerte. 121. Santiago Rusiñol. Hojas de la vida. 122. A. de Lamartine. Rafael. 123. Alfonso Karr. El perro de sir John. 124. Eduardo Zamacois. Rick. 125. A. de Lamartine. Graziella.

AVIAT SORTIRA

PRESONS D'EUROPA

VOLUM I

Poden nostres corresponsals formular la demanda.

LES DE BARCELONA
STA. EULARIA-FERRAN II
El príncep engabiat-Serrallonga, & &

Preu: 2 ptes.

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Cir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet, ademés, 30 cèntims per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

A LA PROCESSÓ

—Caram, senyor *Esteban*, quin ciri més curt!
—S'han de fer economies, no!